

Lieksan kaupungin ilmastosuunnitelman hyväksyminen

Kaupunginhallitus 08.05.2023 § 177

Valmistelija

Elinvoimajohtaja

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pyytää Lieksan kaupunkia ilmoittamaan osallistumisesta Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 -hankkeeseen 22.5.2023 mennessä.

Pohjois-Karjala on sitoutunut ilmastotyöhön ja kestävän kehityksen tavoitteisiin. Hinku-maakuntana Pohjois-Karjala on sitoutunut vähentämään päästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 päästötasosta. Tämän lisäksi Pohjois-Karjalan kunnista 11 kuuluu Hinku-verkostoon ja on asettanut oman päästövähennystavoitteensa. Tavoite vaatii uusien ja kestävien ratkaisujen löytämistä sekä uudenlaisen yritystoiminnan kehittämistä alueella. Maakuntastrategia 2040 korostaa tarvetta kestävään toimintaan, vastuullisuuteen ja puhtaiden ratkaisujen käyttöön. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pyrkii edistämään vihreää siirtymää alueellaan ja tukee tähän liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä sekä elinkeinoelämää.

Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 -hankkeen tavoitteena on edistää energiasiirtymää ja kestävää kehitystä koko maakunnassa. Hanke tukee vihreää siirtymää ja sen mukanaan tuomia uusia liiketoimintamahdollisuuksia, jotka on esitetty maakunnan älykkään erikoistumisen strategiassa. Hanke tukee Pohjois-Karjalan alueen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmaa, joka pyrkii korvaamaan turpeen energiakäytön luopumisesta aiheutuvat taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset kestävällä tavalla.

Hanke jakautuu neljään toimenpiteeseen:

1) Ilmastotyön vakiinnuttaminen kunnissa

Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ilmastotyö tulee integroida systemaattiseksi osaksi kuntien jokapäiväistä työtä ja päätöksentekoa. Toimenpide tukee Pohjois-Karjalan kuntia ilmastotyön vakiinnuttamisessa osaksi kuntien jokapäiväistä työtä vahvistaen kuntien osaamista ja toimintaedellytyksiä. Toimenpiteessä kunnissa laaditaan ilmastolain velvoittamat kuntien ilmastosuunnitelmat, toteutetaan Hinku-kriteerien ja KETS-sopimuksen mukaisia päästövähennys- ja energiatehokkuustoimenpiteitä.

2) Ilmastojohtaminen

Toimenpide tarjoaa osallistuville kunnille ilmastojohtamisen koulutuskokonaisuuden, johon osallistuvat koulutuskokonaisuudesta riippuen kuntien virkamiesjohto, kunnan työntekijät ja kuntapäättäjät. Ilmastojohtamisen kokonaisuudessa kuntajohtajat ja -päättäjät pääsevät verkostoitumaan, vertaisoppimaan sekä pohtimaan keskenään haasteita ja ratkaisuja. Työpakettien tavoitteena on kehittää kuntien sisäistä ilmastoviestintää ja sitouttaa kuntajohtajat, työntekijät ja päättäjät kunnan ilmastotyöhön.

3) Kestävää kasvua kiertotaloudesta

Toimenpide tukee Pohjois-Karjalan kuntia kiertotaloustyön vakiinnuttamisessa sekä vahvistaa kuntien osaamista ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Toimenpiteessä tuetaan kuntia ja yrityksiä

turvetuotantoalueiden jälkikäytön edistämisessä sekä järjestetään vuorovaikutteisia tapaamisia, joissa sivuvirtojen tuottajat ja materiaalin tarvitsijat löytävät toisensa. Tavoitteena on, että kiertotalous, luonnonvarojen kestävä käyttö ja jätteen määrän vähentäminen saadaan sidottua osaksi kuntien ilmastotyötä.

4) Vaikuttava ilmastoviestintä

Toimenpiteessä perustetaan maakunnallinen ilmastovahti-verkkosivusto, joka kokoaa yhteen Pohjois-Karjalan ilmastotavoitteet, ilmastotoimenpiteet ja niiden seurannan kunnittain ja maakunnan tasolla. Osana toimenpidettä perustetaan sosiaalisen median kanavia, joiden avulla pyritään lisäämään ilmastoviestinnän vaikuttavuutta. Tavoitteena on antaa tietoa kunnan lyhyen ja pitkän aikavälin ilmastotavoitteista ja niiden saavuttamisesta, linkittää yhteen yksilö-, yhteisö-, kunta- ja aluetason ilmastotoimenpiteitä, kasvattaa motivaatiota ja sitouttaa kuntalaisia ja kunnan toimijoita ilmastotoimiin sekä rakentaa kuntabrändiä.

Hankkeen päätyttyä kunnilla on erinomaiset valmiudet jatkaa ilmasto- ja kestävyystyötä Pohjois-Karjalan päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi. Elinkeinoelämällä on uusia, monimuotoisia toimintamalleja, jotka edesauttavat Pohjois-Karjalan alueellista elinvoimaisuutta ja vihreää siirtymää.

Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat Pohjois-Karjalan kunnat, elinkeinoelämät ja nuoret. Välillisiä kohderyhmiä ovat maakunnan asukkaat ja yhteisöt.

Hankkeen hakija ja toteuttaja on Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Kolmivuotinen hanke on suunniteltu käynnistettävän vuoden 2024 alusta alkaen.

Hanketta toteuttamaan palkataan projektipäällikkö sekä kolme alueellista ilmastokoordinaattoria. Maakunta jaetaan projektipäällikön ja ilmastokoordinaattorien kesken toiminta-alueisiin. Hankkeen kustannukset muodostuvat hankehenkilöstön palkoista, ostopalveluna tehtävistä selvityksistä, koulutuksista ja tapahtumakustannuksista.

Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 -hankkeen kokonaisbudjetti on noin 930.000 euroa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitolta haettava JTF-tuki on 80 %. Omarahoitusosuus on 20 % hankkeen kustannuksista. Omarahoitusosuus katetaan Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tulevaisuusrahastosta (10 %) sekä kuntien omarahoitusosuuksista (10 %). Kuntien omarahoitusosuus on porrastettu ja suhteutettu kunnan asukasluvun perusteella. Lieksan kaupungin omarahoitusosuus on n. 4000 euroa/vuosi ja hankkeen kestoajalla n. 12000 euroa. Lopullinen omarahoitusosuus määräytyy osallistuvien kuntien ja kaupunkien lukumäärän perusteella.

JTF-hankerahoituksen myöntäminen on edellytys hankkeen toteutukselle.

Lieksan kaupunki kuuluu HINKU-kuntaverkoston ja on solminut myös KETS-sopimuksen. Kaupungin näkökannasta hankkeeseen osallistuminen on perusteltua, jos hankkeella saadaan konkreettista hyötyä ja lisäresurssia mm. tarvittavan ilmastosuunnitelman tekemiseen. Hankkeen sisällöt tukevat hyvin kaupungin omia tavoitteita ja edesauttavat niiden toteutumista.

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. että jos hanke saa haetun JTF-rahoituksen, Lieksan kaupunki osallistuu vuosina 2024 - 2026 Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hankkeeseen maksimissaan 4.000 euron omarahoitusosuudella / vuosi kokonaiskustannuksen ollessa enintään yhteensä 12.000 euroa,
2. että hankkeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että hankkeen aikana tehdään kaupungille ilmastolain velvoittamat kuntien ilmastosuunnitelmat sekä toteutetaan Hinku-kriteerien ja KETS-sopimuksen mukaisia päästövähennys- ja energiatehokkuustoimenpiteitä,
3. että hankkeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että kaikkien Pielisen Karjalan kuntien hankkeeseen mukaan lähtiessä yksi alueellinen ilmastokoordinaattori toimii Pielisen Karjalan alueelle sekä
4. kohdentaa hankkeen kustannukset Kustannuspaikalle 1451 Hankerahoitukset ja varautua hankkeen omarahoitukseen vuosien 2024 – 2026 talousarvion valmistelujen yhteydessä.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. että jos hanke saa haetun JTF-rahoituksen, Lieksan kaupunki osallistuu vuosina 2024 - 2026 Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hankkeeseen maksimissaan 4.000 euron omarahoitusosuudella / vuosi kokonaiskustannuksen ollessa enintään yhteensä 12.000 euroa,
2. että hankkeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että hankkeen aikana tehdään kaupungille ilmastolain velvoittamat kuntien ilmastosuunnitelmat sekä toteutetaan Hinku-kriteerien ja KETS-sopimuksen mukaisia päästövähennys- ja energiatehokkuustoimenpiteitä,
3. että hankkeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että kaikkien Pielisen Karjalan kuntien hankkeeseen mukaan lähtiessä yksi alueellinen ilmastokoordinaattori toimii Pielisen Karjalan alueelle sekä
4. kohdentaa hankkeen kustannukset Kustannuspaikalle 1451 Hankerahoitukset ja varautua hankkeen omarahoitukseen vuosien 2024 – 2026 talousarvion valmistelujen yhteydessä.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

1. että jos hanke saa haetun JTF-rahoituksen, Lieksan kaupunki osallistuu vuosina 2024 - 2026 Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hankkeeseen maksimissaan 4.000 euron omarahoitusosuudella / vuosi kokonaiskustannuksen ollessa enintään yhteensä 12.000 euroa,
2. että hankkeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että hankkeen aikana tehdään kaupungille ilmastolain velvoittamat kuntien ilmastosuunnitelmat sekä toteutetaan Hinku-kriteerien ja KETS-sopimuksen mukaisia päästövähennys- ja energiatehokkuustoimenpiteitä,
3. että hankkeeseen osallistumisen edellytyksenä on, että kaikkien Pielisen Karjalan kuntien hankkeeseen mukaan lähtiessä yksi alueellinen ilmastokoordinaattori toimii Pielisen Karjalan alueelle sekä

4. kohdentaa hankkeen kustannukset Kustannuspaikalle 1451
Hankerahoitukset ja varautuu hankkeen omarahoitukseen vuosien 2024 –
2026 talousarvion valmistelujen yhteydessä.

Merkittiin, että tämä asian käsittelyn jälkeen kaupunginhallitus keskusteli
ajankohtaisista ja valmistelussa olevista asioista. Kokous päättyi klo 17.11.

Lisätietoja

Elinvoimajohtaja Susanna Saastamoinen, p. 040 1044 009,
sähköposti susanna.saastamoinen(at)lieksa.fi

Kaupunginhallitus 20.01.2025 § 25
345/00.01.05.01/2023

Valmistelija

Kaupunginjohtaja

Lieksan kaupunki on tehnyt ilmastotyötä osana päivittäistä toimintaansa jo lähes kymmenen vuotta. Kaupunki on saanut myös tunnustusta vaikuttavasta ilmastotyöstään ja jo vuonna 2016 Lieksa sai ilmastotyöstään Pohjois-Karjalan maakunnallisen ympäristöpalkinnon Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta. Lieksan ilmastotyössä on painottunut etenkin kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen ja biotalouden edistäminen. Lisäksi uudisrakentamista on toteutettu puusta, mistä esimerkkinä on mm. vuonna 2021 valmistunut Brahea-kampus. Kaupungin ensimmäisen ja vuoteen 2030 ulottuvan ilmastosuunnitelman kautta Lieksa pyrkii kehittämään ilmastotyötään systemaattisemmaksi ja kunnianhimoisemmaksi sekä vahvistamaan sen eri osa-alueita. Lieksan kaupunki on sitoutunut tavoittelemaan 80 % päästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Ilmastosuunnitelma on ilmastotyötä ohjaava strateginen asiakirja, jossa esitellään Lieksan kaupungin ilmastotavoitteet, päästövähennystoimenpiteet ja niiden vastuutahot. Päästöjen vähentämiseen tähtäävien toimenpiteiden ohella suunnitelma sisältää luonnon monimuotoisuuden edistämiseen sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyvät teot. Lisäksi suunnitelma sisältää toimenpiteiden toteutuksen seurannan. Ilmastosuunnitelma päivitetään valtuustokausittain ja raportointia tehdään vuosittain. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä toimenpiteitä toteuttavien toimialojen ja eri sidosryhmien kanssa ja osana laatimisprosessia toteutettiin ilmastokyselyt asukkaille, kaupungin henkilöstölle sekä päättäjille keväällä 2024.

Lieksa kuuluu ilmastotyön edelläkävijäkuntien eli ns. Hinku-kuntien verkostoon ja on siten sitoutunut tavoittelemaan vuoteen 2030 mennessä 80 % päästövähennystä vuoden 2007 tasosta. Lieksa liittyi Hinku-verkostoon jo vuonna 2014 ja on mukana myös kunta-alan vapaaehtoisessa energiatehokkuussopimuksessa (KETS) kaudella 2017–2025. Kaupungin ilmastoasioita käsittelevä ns. Hinku-työryhmä perustettiin kaupunginjohtajan nimeämispäätöksellä keväällä 21.5.2024 tukemaan ilmastotyön kehitystä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Lieksan kaupungin ilmastosuunnitelman 2030.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Lieksan kaupungin ilmastosuunnitelman 2030.

Lisätietoja

Kaupunginjohtaja Pirre Seppänen, 040 1044 001,
sähköposti [pirre.seppanen\(at\)lieksa.fi](mailto:pirre.seppanen(at)lieksa.fi)